

Jaarverslag

2022

Het afgelopen jaar hebben we ons wederom ingezet om discriminatie in Zeeland tegen te gaan. We behandelden meldingen vanuit verschillende gemeenten, op verschillende maatschappelijke terreinen en met verschillende achtergronden. Ook werkten we hard aan diverse projecten en activiteiten. Lees er alles over in dit jaarverslag.

www.adbzeeland.nl

1. Cijfers meldingen

<i>Aantal klachten per gemeente:</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Borsele	5	4	9	4	5
Goes	10	14	27	16	7
Hulst	8	19	17	3	5
Kapelle	3	5	10	10	2
Middelburg	27	15	23	18	14
Vlissingen	24	30	25	19	16
Noord-Beverland	1	1	9	2	4
Reimerswaal	5	14	5	3	4
Schouwen-Duivenland	9	7	5	7	8
Sluis	14	24	7	4	11
Terneuzen	36	36	31	15	25
Tholen	7	5	8	8	7
Veere	13	5	4	4	13
Anders	0	5	0	0	0
Totaal	162*	151*	180*	113*	121*

*Het aantal meldingen per gemeente is de optelsom van het aantal meldingen van inwoners van die gemeente en van meldingen met een plaats voorval in die gemeente van inwoners van elders.

1. Cijfers meldingen

<i>Discriminatiegrond:</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Ras ¹	60	40	81	40	38
Antisemitisme	2	0	0	1	0
Godsdienst ²	12	5	4	6	7
Levensovertuiging	0	0	0	0	2
Politieke gezindheid	0	0	0	0	1
Geslacht ³	14	15	11	10	8
Seksuele gerichtheid ⁴	12	5	8	11	4
Leeftijd	17	13	15	7	21
Handicap/chronische ziekte ⁵	16	24	38	19	14
Burgerlijke staat	1	1	3	0	2
Arbeidsduur	0	0	0	1	0
Arbeidscontract	0	0	0	0	1
Nationaliteit	3	3	5	2	7
Overige (niet-wettelijke) gronden ⁶	12	46	18	10	10
Onbekend	4	2	5	1	2
Totaal	153	151	188	108	117

1) Meldingen over coronalied Radio 10 (2020) 23

2) Meldingen over de Islam (2019) 2, (2020) 4, (2021) 1, (2022) 7

3) Meldingen van/over transgender personen (2019) 2, (2020) 1, (2021) 2, (2022) 2

4) Meldingen over de Nashville-verklaring (2019) 5

5) Meldingen m.b.t. mondkapjesplicht (2020) 8, (2021) 11, (2022) 2

6) Meldingen m.b.t. vaccinatie-c.q. toegangsbewijs (2021) 34, (2022) 1

1. Cijfers meldingen

<i>Maatschappelijk terrein:</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Arbeidsmarkt	40	26	33	24	37
Buurt/wijk	6	7	12	8	12
Commerciële dienstverlening	7	8	27	6	10
Collectieve voorzieningen	27	63	39	24	15
Horeca	5	2	4	2	4
Huisvesting	7	10	6	7	11
Media en reclame ⁷	12	9	32	7	4
Onderwijs	5	5	3	6	4
Politie/OM/Vreemdelingendienst	10	6	2	1	5
Publieke en politieke opinie	3	0	3	9	5
Sport en recreatie	9	4	2	3	2
Openbare ruimte	9	7	11	4	0
Privésfeer	3	0	0	1	1
Overig	2	0	3	2	0
Onbekend	0	1	3	0	0
Totaal	145	148	180	104	110
<i>Aard:</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Vijandige bejegening	60	36	64	34	34
Omstreden behandeling	83	110	108	62	70
Bedreiging	5	3	6	5	5
Geweld	4	3	2	1	0
Overig	0	0	2	2	1
Onbekend/n.v.t.	0	0	3	5	1
Totaal	152	152	185	109	111

7) Meldingen m.b.t. vaccinatie-c.q. toegangsbewijs (2021) 34, (2022) 1

1. Cijfers meldingen

<i>Klachtenbehandeling:</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Registratie	47	52	60	40	24
Advies/informatie	72	71	80	47	41
Bëinvloeding beleid	0	0	1	2	10
Bemiddeling	22	21	34	14	29
Bijstaan in procedures	6	2	2	1	4
Doorverwijzing	7	12	13	3	2
Eigen onderzoek ADV	1	1	5	0	0
Overig	0	0	0	1	0
Totaal	155	159	195	108	110

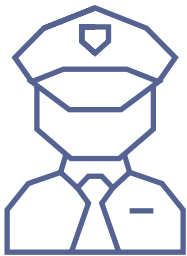
2. Uitspraken

3 oordelen van het College voor de Rechten van de Mens waarvan:

1 geen verboden onderscheid (klacht uit 2021)

2 nog in behandeling

Politieklachten

4 politieklachten behandeld in 2022, waarvan:

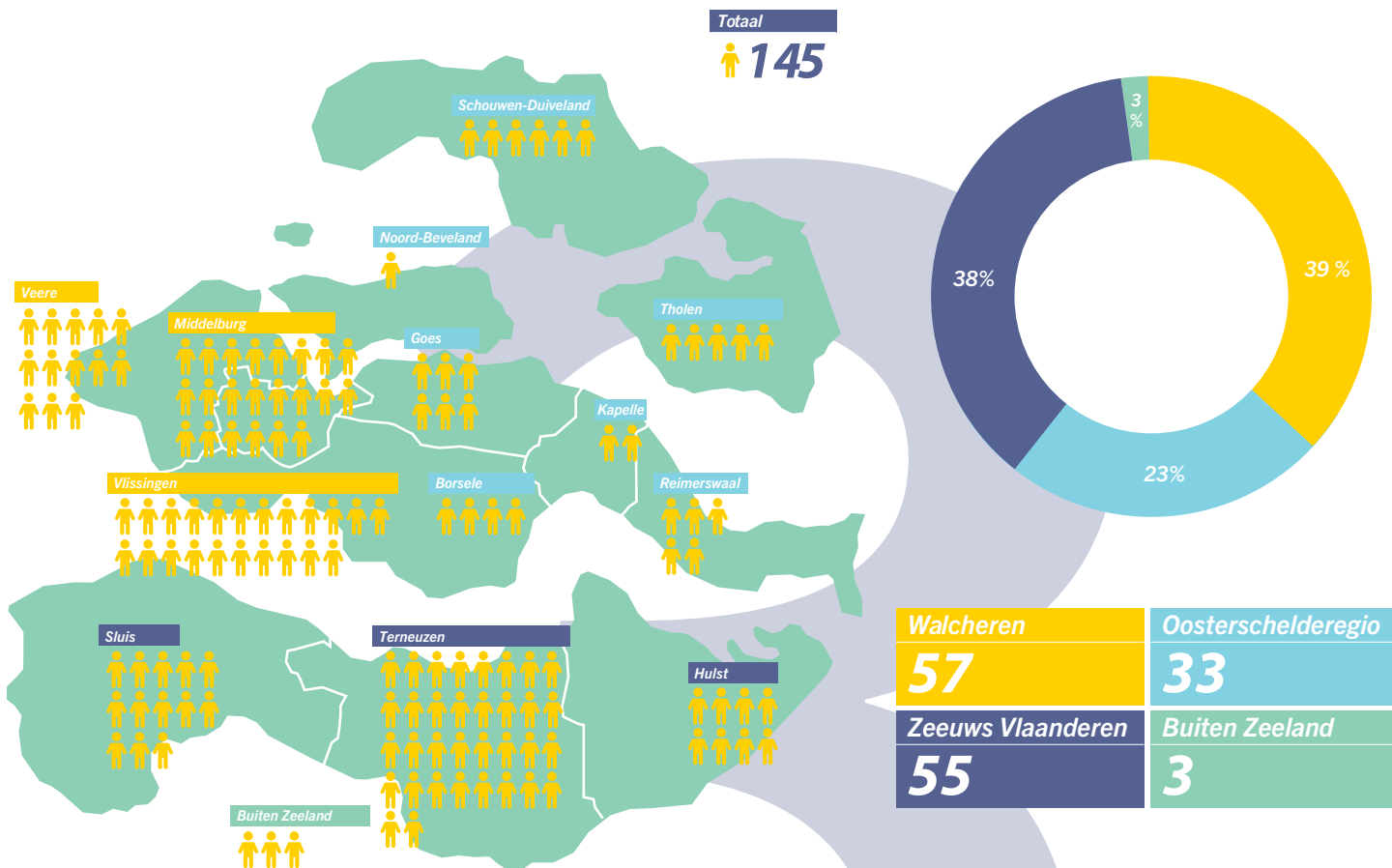
afgedaan na bemiddeling

3 schriftelijk afgedaan

3. Waar komen onze melders vandaan?

Gemeente

Regio

3. Samenvatting

Discriminatie het meest ervaren op grond van afkomst, racisme lijkt toe te nemen.

In 2022 heeft ADB Zeeland 145 meldingen geregistreerd. Wanneer we kijken naar het bruto meldingen komen we uit op 162. Het aantal meldingen dat ADB Zeeland in 2022 ontving is iets gestegen ten opzichte van het aantal meldingen in 2021 (bruto 151, netto 143), maar is nog altijd hoger dan het gemiddeld aantal meldingen over de laatste 4 jaar. Het aantal meldingen in 2022 waarbij de coronapandemie een rol heeft gespeeld is minimaal (3).

Opvallend aan de cijfers van 2022 is dat het aantal meldingen dat betrekking heeft op de arbeidsmarkt fors gestegen is (van 26 in 2021 naar 40 in 2022). In 16 gevallen ging het om meldingen over vacatures met een discriminatoir karakter. In de overige gevallen ging het bijvoorbeeld over racisme op de werkvloer, zwangerschapsdiscriminatie en discriminatie op grond van een handicap of chronische ziekte. Het aantal meldingen over collectieve voorzieningen (zoals overheden, onderwijs- en zorgorganisaties) nam fors af (van 63 in 2021 naar 27 in 2022). De voornaamste reden hiervoor is dat er in 2021 veel meldingen werden gedaan die over coronamaatregelen door de overheid gingen.

Wanneer de bulkmeldingen over het coronalied in 2020 buiten beschouwing worden gelaten was het aantal meldingen waarbij afkomst een rol speelde in de afgelopen 7 jaar niet eerder zo hoog. Bij 60 meldingen speelde afkomst een rol. Dit is tevens de grond waarop in 2022 de meeste meldingen werden ontvangen. De meldingen die hierover zijn ontvangen gaan bijvoorbeeld over racisme op de werkvloer, op straat, tijdens sport of door (overheids)-organisaties. Naast afkomst gingen de meeste meldingen in 2022 over leeftijd (17) en handicap/chronische ziekte (16).

De meeste melders kwamen uit Terneuzen (34), gevolgd door Middelburg en Vlissingen (beiden 22).

4. Projecten

LHBTI project

ADB Zeeland neemt met de Regenbooggemeenten Middelburg en Goes deel aan een project van het ministerie van OCW om samen met Nederlandse gemeenten de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van lhbt+ mensen (lesbiennes,

homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en intersekse personen) inwoners te bevorderen. De derde projectperiode is in 2019 gestart en loopt door tot en met 2022.

Activiteiten

- Door de subsidieregeling en ontwikkelingen rondom de Gezonde School aanpak, en daarbij het thema Relaties en seksualiteit, is er structureel (extra) aandacht voor seksuele diversiteit en zijn onze activiteiten van de afgelopen jaren geborgd.
- In samenwerking met Provincie Zeeland en Movisie zijn er twee online kennissessies over dak- en thuisloze lhbt+ jongeren gegeven voor professionals.
- In samenwerking met 113 Zelfmoordpreventie is er voor vrijwilligers van lhbt+ organisaties (en professionals die werken met lhbt+ doelgroep) een gatekeeperstraining gegeven over suïcidepreventie. Deze training werd goed ontvangen en werd beoordeeld met het gemiddelde cijfer van een 8. Enkele reacties n.a.v. de training: "Zeer goede scholing, open en eerlijk. Best heftig", "Het was leerzaam om te oefenen met de technieken/methode. Daarnaast was de theorie ook erg toepasselijk." We zijn voornemens om deze training in de nieuwe projectperiode te herhalen.
- In samenwerking met Wijdekerk werd er in oktober en november een serie van 4 gespreksavonden georganiseerd voor (gelovige) ouders van lhbt+ kinderen. Uit de evaluatie die na de gespreksavonden werd gehouden bleek dat de avonden als positief en nodig werden ervaren. Omdat we verschillende vragen hebben gehad om de avonden nog eens te organiseren, zijn we ons aan het oriënteren om deze in 2023 te herhalen.
- ADB Zeeland is vanuit het lhbt+ project aangesloten bij de Commissie Roze Zaterdag. Deze commissie houdt zich bezig bij het organiseren van Roze Zaterdag in Goes, 2023. De bedoeling is dat het een echt Roze Jaar wordt, met activiteiten door heel Zeeland. Vanuit het lhbt+ project wordt vooral gekeken naar de 'cultuurkant' van Roze Zaterdag. Er wordt hierin samengewerkt met musea, bioscopen en andere culturele organisaties.
- In juni heeft ADB Zeeland onderzoek laten uitvoeren naar ervaren discriminatie in de Zeeuwse LHBTI gemeenschap. Hieruit kwam o.a. naar voren dat 15% van de Zeeuwen die discriminatie hebben ervaren behoren tot de lhbt+ gemeenschap.
- ADB Zeeland heeft in samenwerking met Provincie Zeeland en LHBT Netwerk Zeeland de 'Pride Photo' laten tentoonstellen in Vlissingen. De Pride Photo tentoonstelling is een jaarlijkse internationale fotowedstrijd en platform voor beeldmateriaal over seksuele- en genderdiversiteit.
- De minister van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap heeft besloten het Regenboogstedenproject met 4 jaar te verlengen. De gemeenten Goes en Middelburg hebben besloten om hun deelname ook te verlengen en blijven dus ook de komende 4 jaar Regenboogsteden. Het lhbt+ project gaat hiermee dus nog tenminste tot en met 2026 door.

4. Projecten

Educatieproject Ety Hillesum: 'Worden wie je bent'

De Joodse, in Middelburg geboren Ety Hillesum, schreef tijdens de Tweede Wereldoorlog in dagboeken over haar persoonlijke, spirituele en filosofische ontwikkeling. Het educatieproject beoogt de leerlingen te laten ervaren hoe belangrijk het is om te kunnen worden wie je bent. De leerlingen doorlopen hierin verschillende kunstzinnige disciplines, zoals literatuur, theater en kunst. In 2021 heeft ADB Zeeland een donatie ontvangen voor het

faciliteren van de gastlessen in het kader van dit educatieproject. Helaas konden deze lessen vrijwel door corona allemaal niet doorgaan in 2021. Daarom zijn er in 2022 alsnog lessen gegeven. Er zijn dankzij de donatie op 8 scholen lessen gegeven. Hiermee zijn 12 groepen en 208 leerlingen bereikt. Voor 2023 is er nog budget over om nog lessen te geven. Kunsteducatie Walcheren coördineert deze lessen.

5. Verdere projecten in 2022

Zeeuws Deltaplan Aanpak Discriminatie

Alleen door samen te werken kunnen we zorgen voor een inclusief Zeeland. Daarom heeft ADB Zeeland in 2021 het initiatief genomen voor een Zeeuws Deltaplan voor de aanpak van discriminatie. In dit plan worden gemeenten, burgers en organisaties betrokken om samen discriminatie in Zeeland aan te pakken. Er worden hierbij acties ondernomen op verschillende domeinen, zoals onderwijs, arbeidsmarkt, veiligheid en toegankelijkheid. Alle mooie voorbeelden van Zeeuwse interventies worden verzameld op de website www.zeelandinclusief.nl.

In de Coalitie Deltaplan komt iedereen samen die bezig is (of wil zijn) met de aanpak van ongelijke behandeling in Zeeland. Zo kunnen initiatieven met elkaar worden gedeeld, kunnen we van elkaar leren en is samenwerking mogelijk.

21 maart, internationale dag tegen discriminatie en racisme

ADB Zeeland heeft op 21 maart een online talkshow georganiseerd over de lokale aanpak van discriminatie. De online talkshow werd landelijk beschikbaar gesteld en was bedoeld om het voorbeeld van Zeeland te delen met de rest van het land. Kennisinstituut Movisie droeg bij aan deze online talkshow.

Four Freedoms door het jaar heen

ADB Zeeland maakt permanent deel uit van de werkgroep Four Freedoms door het jaar heen. In deze werkgroep werken organisaties samen op het gebied van mensenrechten.

Extra middelen ingezet

Het kabinet heeft naar aanleiding van het toeslagenschandaal een extra bijdrage beschikbaar gesteld om antidiscriminatiebureaus te versterken. De Zeeuwse gemeenten hebben (in ieder geval voor de jaren 2022 en 2023) besloten om deze gelden aan ADB Zeeland beschikbaar te stellen. Hiervan heeft ADB Zeeland een preventiemedewerker kunnen aannemen die gastlessen en trainingen verzorgt. Daarnaast zijn er al voor tal van gemeenten lokale uitvoeringsplannen gemaakt. Hierin staan acties die ADB Zeeland extra voor de desbetreffende gemeenten uitvoert. Dit zorgt dat er naast de Zeeuwse plannen, ook ruimte is voor maatwerk op gemeenteniveau.

Gastlessen, presentaties en workshops

In het afgelopen jaar zijn er tal van presentaties en gastlessen gegeven. Zo bezocht een medewerker, net als in voorgaande jaren de HZ-studenten van de opleiding Human Resource Management om een gastcollege te geven over kwetsbare doelgroepen op de arbeidsmarkt. Ook verzorgde ADB Zeeland ook een workshop tijdens de Zeeuwse Onderwijsdag waarbij leerkrachten, docenten en directeuren verschillende workshops kregen. Daarnaast heeft ADB Zeeland ook een presentatie verzorgd voor de Arbeidsmarktregio Zeeland.

ADB Zeeland heeft in 2022 een ronde gedaan langs de drie veiligheidsregio's in Zeeland. Hierbij zijn politie, Openbaar Ministerie en de burgemeesters bijgepraat over discriminatietrends in Zeeland en is gekeken naar verdere samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van het vergroten van de naamsbekendheid en deskundigheidsbevordering bij medewerkers.

5. Verdere projecten in 2022

Zeeuwse Inclusieweek

Dankzij een bijdrage vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft ADB Zeeland voor het eerst een Zeeuwse Inclusieweek georganiseerd. Het doel van deze week was om aandacht te vestigen op de kracht van inclusie in Zeeland en was bedoeld om juist andere organisaties te stimuleren om in deze week verschillende activiteiten te organiseren. Uiteindelijk hebben er in die week 9 activiteiten plaatsgevonden.

Townhall sessie met NCDR

Op 28 maart organiseerde ADB Zeeland in samenwerking met de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) een zogenaamde townhall sessie bij HZ University of Applied Sciences. De NCDR kwam naar Vlissingen om met mensen in gesprek te gaan over discriminatie op de arbeidsmarkt. Met de 35 aanwezigen werden mooie gesprekken gevoerd en input geleverd door het Nationaal Programma dat de NCDR later publiceerde.

Onderzoek naar discriminatieklimaat in Zeeland

Onderzoeksbureau GfK heeft in 2022 onderzoek gedaan naar het discriminatieklimaat in Zeeland. Dit is een herhaling van een vergelijkbaar onderzoek dat GfK heeft uitgevoerd in februari 2009. In totaal hebben 1.342 Zeeuwen aan het onderzoek deelgenomen. Doel van het onderzoek is inzicht bieden in de ervaren discriminatie door inwoners van Zeeland. Daarnaast is gekeken naar de naamsbekendheid van instituten die zich bezig houden met het bestrijden van discriminatie en naar de redenen om ervaren discriminatie wel of niet te melden.

Met de resultaten van dit onderzoek kan ADB Zeeland zich nog gericht inzetten om ervaren discriminatie in Zeeland tegen te gaan. Uit het onderzoek is gebleken dat Zeeuwse inwoners vaker discriminatie ervaren dan in 2009. In 2022 zegt 22% van de respondenten discriminerend behandeld te zijn; in 2009 was dat 18%. Vaker dan in 2009 gaat het hierbij om ervaren discriminatie op grond van geslacht of levensovertuiging / politieke overtuiging.

Uit het onderzoek is gebleken dat ervaren discriminatie vaker wordt gemeld dan in 2009. Zorgelijk blijft wel dat 80% van de Zeeuwen die discriminatie ervaren hebben, dit niet melden (tegenover 88% in 2019).

6. Enkele voorbeelden van meldingen

“Ik wil gevaccineerd worden met vaccin A. Mensen ouder dan 45 jaar krijgen echter alleen vaccin B. Pas als iedereen gevaccineerd is, kan ik ook vaccin A krijgen.”

“Mijn zoon wordt op school, in de stad en onderweg uitgescholden, geïntimideerd en zelfs bedreigd vanwege het feit dat hij op jongens valt.”

“In een vacature wordt gevraagd naar personen in de leeftijd van 15 en 16 jaar oud. Dit is leeftijdsdiscriminatie.”

“Ik kreeg een anonieme brief waarin stond dat ik mij moet schamen omdat ik Russisch ben.”

“Na een filmbezoek in de bioscoop werd ik geslagen en uitgescholden voor ‘neger’. Ik zou te hard hebben gelachen tijdens de film.”

“Nadat ik mijn zwangerschap aankondigde werd ineens gezegd dat ik niet goed functioneerde, en dat ik na mijn verlof niet meer terug hoefde te komen.”

“Ik loop als moslima stage in een verzorgingshuis. Toen ik vroeg of ik voor vast aangenomen kon worden kreeg ik te horen dat ik niet het gewenste geloof had.”

“Ik werd niet aangenomen vanwege mijn Haagse accent en mijn Haagse mentaliteit.”

“Vanwege de diagnose PTSS mag ik geen nier doneren aan mijn vriendin. De arts schat in dat ik het herstelproces van 1,5 jaar niet aankan.”

